რუსეთ-უკრაინის ომის გავლენა ევროკავშირის მწვანე ენერგეტიკული გადასვლის სტრატეგიაზე

სალომე ნადარაია

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე ევროპისმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად

პროგრამა: რეგიონალური კვლევები (ევროპისმცოდნეობა, კავკასიის კვლევები)

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: მურმან მარგველაშვილი, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2025

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებელად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

სალომე ნადარაია

06.06.2025

აბსტრაქტი

ნაშრომი იკვლევს რუსეთ-უკრაინის ომის გავლენას ევროკავშირის მწვანე ენერგეტიკული გადასვლის სტრატეგიაზე. 2022 წელს რუსეთის სრულმასშტაბიანმა ომმა უკრაინის წინააღმდეგ გამოიწვია ევროკავშიირის ენერგეტიკული სტრატეგიების გადახედვა. ნაშრომის მიზანია გამოავლინოს როგორ შეიცვალა ევროკავშირისთვის ენერგეტიკული უსაფრთხოების საკითხი და როგორ შეიცვალა ევროკავშირის მწვანე ენერგეტიკული გადასვლის სტრატეგია გეოპოლიტიკურ გამოწვევებზე საპასუხოდ.

კვლევის ფარგლებში გამოყენებულია შერეული მეთოდი. თვისებრივი მეთოდის ფარგლებში გააანალიზებული ევროკავშირის მიერ ომის დაწყებამდე და მას შემდეგ გამოქვეყნებული ინიციატივები და შედარებულია მათი დისკურს ანალიზი. რაოდენობრივი მეთოდის ფარგლებში გააანალიზებულია ევროკავშირის ენერგეტიკული ბაზრის ცვლილებები ომის დაწყებამდე და მას შემდეგ, იმპორტისა და ფასების დინამიკა და განახლებადი ენერგიის ზრდის ტენდეციები.

კვლევის შედეგებმა ცხადყო, რომ რუსეთ-უკრაინის ომმა მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია ევროკავშირის მწვანე ენერგეტიკული გადასვლის სტრატეგიაზე. ომმა შეცვალა ევროკავშირის დისკურსი კლიმატ-ნეიტრალობიდან ენერგეტიკულ უსაფრთხოებაზე. დოკუმენტებში გამოიკვეთა მწვანე ენერგეტიკული გადასვლის სტრატეგიის ცვლილება ენერგეტიკული დამოუკიდებლობისთვის და გეოპოლიტიკურ რისკებზე რეაგირებისთვის. რაოდენობრივი ანალიზის ფარგლებში კი გამოიკვეთა, რომ ომმა მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია ენერგეტიკულ უსაფრთხოებაზე, რაც იმპორტისა და ფასების ცვლილებით აისახა. რუსეთის მიერ ომის დაწყებამ დააჩქარა ენერგეტიკული გადასვლა და განახლებადი ენერგიის განვითარება, რაც განსაკუთრებით გამოიკვეთა ქარისა და მზის ენერგიის მიმართულებით განხორციელებულ ინვესტიციებში.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: მწვანე ენერგეტიკული გადასვლა, რუსეთ-უკრაინის ომი, განახლებადი ენერგია, ენერგეტიკული უსაფრთხოება, ევროკავშირი.

Abstract

This paper examines the impact of the war between Russia and Ukraine on the European Union's strategy for a green energy transition. Russia's invasion of Ukraine in 2022 triggered a reassessment of the EU's energy strategies. The aim of the study is to find out how the concept of energy security has changed for the EU and how the green energy transition strategy has evolved in response to the geopolitical challenges.

A mixed methods approach was used. In the qualitative part, the EU initiatives published before and after the war were analyzed and compared using discourse analysis. The quantitative part of the study examined the structural changes in the EU energy market before and after the war, focusing on import and price dynamics as well as growth trends in renewable energy.

The results show that the war had a significant impact on the EU's strategy for a green energy transition. The focus of the EU energy discourse shifted from climate neutrality to energy security. Strategic documents emphasized the transformation of the green energy transition into a tool for achieving energy independence and responding to geopolitical risks. Quantitative analysis showed that the war affected energy security, which was reflected in changes in import volumes and energy prices. Russia's aggression accelerated the energy transition and promoted the development of renewable energy, particularly through increased investment in wind and solar energy.

Key Words: Green Energy Transition, Russia-Ukraine War, Renewable Energy, Energy Security, European Union.

მადლობა

განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდი სამაგისტრო ნაშრომის ხელმძღვანელს, პროფესორ მურმან მარგველაშვილს, მხარდაჭერისთვის, მიღებული რჩევებისა და რეკომენდაციებისთვის, რომლებიც დამეხმარა ნაშრომზე მუშაობის პროცესში. ასევე მადლობას ვუხდი ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტს, მიღებული აკადემიური ცოდნისა და გამოცდილებისთვის.